

HET ZUIDEN VAN DE MARCHE

Van skipistes tot Palmenriviera

Bergen, een prachtige stad met een indrukwekkende *piazza* en vele kilometers zandstrand aan de Riviera delle Palme: het zuiden van de Marche biedt het allemaal.

TEKST PAUL VAN EIJNDHOVEN FOTOGRAFIE JEROEN OERLEMANS

MARCHE

Op de fraaie Piazza Risorgimento is het een drukte van belang op zondagochtend. De mis is afgelopen, de terrassen onder de bogen zitten vol. Het lijkt hét sociale moment van de week voor de inwoners van Amandola. Opvallend is dat het voornamelijk wat oudere mannen zijn die hier druk staan te praten en te gebaren. Hun vrouwen zijn de zondagse *pranzo* aan het bereiden? Gisteravond was het rustig op het plein toen we er overheen reden, op zoek naar onze agriturismo. De ontmoetingsplaats voor de zaterdagavond was net om de hoek, waar het terras van een bar vol stond met jongere inwoners van het stadje. Ondanks hun behulpzaamheid kostte het de nodige moeite om Antica Tenuta Le Piane te vinden, terwijl ons verblijf eigenlijk behoorlijk dichtbij is. Amandola maakt deel uit van het Parco Nazionale dei Monti Sibillini, dat zich uitstrekt over 70.000 ha in Umbrië en de Marche. Wij volgen onze tocht door het park aan in zuidelijke richting en belan-

den bij het Santuario Madonna dell'Ambro. Rond het jaar 1000 zou een meisje dat vanaf haar geboorte doofstom was hier een verschijning hebben gehad van de Heilige Maagd die haar haar sprak gaf. Maar het 'kleine Lourdes van de Sibillini' trekt op deze dag geen bedevaartgangers, wel vele Italiaanse families die hier komen lunchen en wandelen. Langs de toegangsweg bevinden zich stalletjes met kazen en worsten en het terras van een klein barretje zit vol. Kinderen voetballen op het pleintje voor de kerk, terwijl moeders druk bezig zijn de uitklaptafeltjes vol te zetten met eten. Langs het riviertje de Ambro loopt aan beide zijden een pad omhoog. Na een kleine wandeling komen we bij twee beelden. Aan de ene kant van het pad het doofstomme meisje, aan de andere zijde de Madonna, volgehangen met rozenkransen. We vervolgen onze route door de Monti Sibillini in noordelijke richting naar het Lago di Fiastra dat glinstert in de zon. Op de kleine strookjes strand langs het stuwmeer liggen families en stelletjes te zonnen. Enkele kano's glijden over het turquoise water. De vele bordjes 'Divieto di pesca' sorteren weinig effect, want er >

Kinderen voetballen op het pleintje voor de kerk, terwijl moeders druk bezig zijn de uitklaptafeltjes vol te zetten met eten

Linkerpagina: uitzicht op de Monti Sibillini; Ascoli Piceno. Deze pagina: de Piazza del Popolo in Ascoli Piceno; vissen in het Lago di Fiastra; tassenwinkel Nadim in Ascoli Piceno.

Boven: vendelzwaaiers oefenen op de Piazza Arringo in Ascoli Piceno. Rechterpagina: San Benedetto del Tronto.

De Piazza del Popolo wordt geroemd als een van de mooiste pleinen van Italië. Statige gebouwen, de San Francesco en een arcade omzomen het plein

wordt naar hartenlust gevist in het meer. Tot dusverre hebben we de Monti Sibillini om ons heen zien liggen, maar nu stijgen we snel en dringen we in het gebergte door. Prachtige uitzichten trekken in rap tempo aan ons voorbij. Na een rit door de bossen komen we boven de boomgrens, waar een eenzaam huis tussen de lage begroeiing staat. Als we uitstappen, horen we meteen het gezoem van de insecten die zich hier met de nectar van de vele bergbloemen voeden. In de verte zien we enkele skiliften, dus ook 's winters kan men zich hier amuseren. Maar 's zomers is het park een uitgelezen plek voor wandelaars en mountainbikers of wie al te veel lichamelijke inspanning wil vermijden kan, zoals wij, vanuit de auto genieten van het gebergte en de authentieke stadjes.

Voordat we de volgende ochtend mogen vertrekken naar Ascoli Piceno wil Alessandra, eigenares van de agriturismo, ons graag een rondleiding over het landgoed geven. Al tweehonderd jaar woont haar familie hier. Tegenwoordig verhuren ze acht appartementen, verspreid over een paar huisjes, plus een villa. De tuin die de gebouwen verbindt, geurt naar lavendel. De toekomstige marchesa – ze is enig kind dus zal de titel erven – toont ons ook haar eigen huis, volgepropt met kunstvoorwerpen en antiek. Hier gaat ze kookcursussen organiseren, anders dan de meeste, want hier zijn we bij landadel thuis. Maar die moet in deze tijden ook alle zeilen bijzetten om de erfenis te kunnen bewaren voor het nageslacht. Zo vertelt de sympathieke, goedlachse Alessandra dat ze een nabijgelegen huis probeert te verkopen aan Nederlanders. Maar dat zijn lastige onderhandelaars, zegt ze lachend. 'Die hebben le braccia corte, ze zijn erg zuinig.'

Ascoli Piceno

De sombere buitenwijken van Ascoli Piceno voorspellen weinig goeds, maar als we eenmaal het oude centrum van de stad binnenrijden zijn ze snel vergeten. Even later zitten we al te lunchen op de Piazza del Popolo, dat niet voor niets geroemd wordt als een van de mooiste pleinen van Italië. Statige gebouwen, de San Francesco kerk en een arcade met winkels omzomen het travertijnen plein uit de 13de eeuw. Helaas is de beroemdste bar van de stad, Meletti, wegens renovatie gesloten. Dit jugendstilcafé in een roze palazzo aan de Piazza heropent hopelijk spoedig zijn deuren, want de steigers zijn het enige wat de harmonie van het plein doorbreekt. De Piazza del Popolo is zowel fysiek als sociaal het hart van de stad. Dat laatste zal vooral 's avonds blijken als jong en oud zich verzamelt op het plein. Om te spelen, te paraderen, te flirten, te eten op een van de terrassen. >

Rond het plein bevinden zich de belangrijkste winkelstraten van de stad met een aantal zeer stijlvolle winkels. Op de hoek van het nabijgelegen tweede belangrijke plein van Ascoli, de Piazza Arringo, bevindt zich Enoteca Migliori, waar behalve wijn allerlei heerlijke lokale specialiteiten worden verkocht. De plek om de beroemde *olive all'ascolana* eens te proberen, een must tijdens een bezoek aan de stad. Deze met kaas, vlees of vis gevulde olijven worden gepaneerd en vervolgens gefrituurd. Een zeer smakelijk hapje!

Verfijning en boersheid

De Piazza Arringo is het museumplein van Ascoli. Zo bevindt zich in het Palazzo Comunale de Pinacoteca, met onder andere schilderijen van Van Dyck, Titiaan en Crivelli. Daarnaast zijn er een archeologisch museum te vinden en het Museo Diocesano met gewijde kunst. Maar het plein wordt beheerst door de Duomo, gewijd aan Sant'Emidio, wiens gebeente in de crypte te vinden is. Sla vooral de polyptiek van Crivelli uit 1473 niet over, die als een van de meesterwerken van de Venetiaanse schilder wordt beschouwd. Stamt de duomo uit de 15de eeuw, het naastgelegen achthoekige baptisterium is zo'n driehonderd jaar ouder, maar helaas niet voor het publiek geopend.

Het deels autovrije centrum is een heerlijke plek om rustig rond te struinen. Biedt Ascoli enerzijds de verfijning van de Piazza del Popolo, anderzijds stralen straten en huizen ook vaak de boersheid van een plattelandsstad uit. Maar de sfeer heeft ook de vriendelijkheid en charme van de provincie.

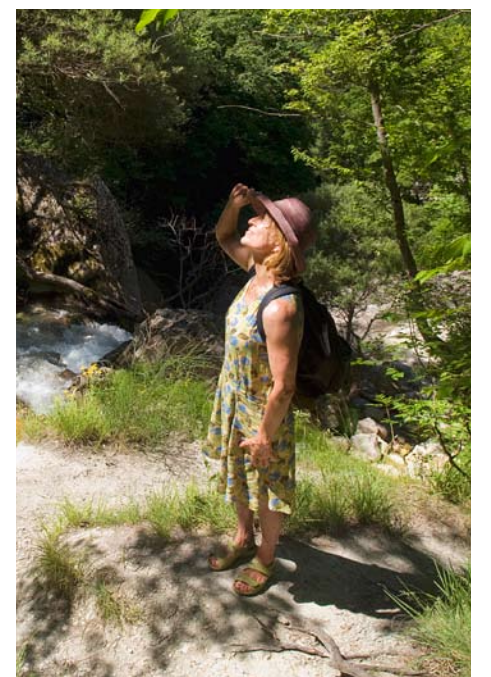
De liefhebber van romaanse kerken komt hier goed aan zijn trekken. Zo is de gevel van de 11de-eeuwse Ss. Vincenzo e Anastasio bijzonder. Deze bestaat uit vierkante vlakken, die ooit versierd moeten zijn geweest met fresco's. De crypte schijnt nog veel ouder te zijn, maar zoals het zo vaak in Italië gaat, is de kerk slechts onre-

Niet dat er iets bijzonders gebeurt, maar juist het alledaagse ritueel van de Ascolanen op hun adembenemend mooie plein is fascinerend

gelmatig geopend en uiteraard vandaag dus gesloten. In het hoogseizoen vindt hier de manifestatie *Chiese Aperte* plaats, waarbij een aantal romaanse kerken zijn deuren op gezette tijden opent. Voor meer informatie biedt de VVV uitkomst.

Als de winkels gesloten zijn en de zon achter de gebouwen duikt, loopt de Piazza del Popolo langzaam vol. Een vader leert zijn zontje fietsen, een ouder echtpaar schuifelt voort onder de arcade, een jong stel staat te zoenen op een hoek. Je kunt hier je ogen uitkijken. Niet dat er iets bijzonders gebeurt, maar juist het alledaagse ritueel van de Ascolanen op hun adembenemend mooie plein, is fascinerend voor de buitenstaander. En daarnaast is het de plek om een drankje te drinken, of zoals wij besluiten, wat te eten. >

Linkerpagina boven: het altaar van de Duomo Sant'Emidio in Ascoli Piceno; onder: processie in Amandola. Deze pagina boven: de Riviera delle Palme; onder: het natuurgebied bij de Madonna dell'Ambro.

Boven: de Monti Sibillini; onder: beeltenis van de Madonna dell'Ambro, behangen met rozenkransen. Na een verschijning van de Heilige Maagd kreeg een doofstom meisje hier rond het jaar 1000 haar spraak terug.

Behendig zwaaien ze de vaandels, gooien ze in de lucht en weten ze weer feilloos op te vangen. Op dit fraaie plein een spectaculair gezicht

Met temperaturen die oplopen tot boven de dertig graden, lokt het strand. De bekendste badplaats van dit zuidelijke deel van de Marche is San Benedetto del Tronto, dat zich er op beroept meer palmen dan inwoners te hebben, terwijl dat er toch ook al een kleine 50.000 zijn. De kilometerslange boulevard is dan ook omzoomd met palmen en kleurige oleanders en doet de naam Riviera delle Palme eer aan.

Een aaneenschakeling van stabilimenti balneari met ieder zijn eigen kleur parasols, sfeer en uitstraling, vormt de grens tussen de boulevard en het zandstrand. Slechts op een enkele plaats is een 'vrij' strand te vinden. De Adriatische Zee loopt hier langzaam af, dus San Benedetto is een ideale plek voor gezinnen met kinderen. Als we

langs het strand lopen zien we af en toe badgasten die zeker tien meter van het strand af in zee staan, terwijl het water niet verder komt dan hun knieën.

Riviera delle Palme

Het is niet gemakkelijk kiezen uit de vele tientallen stabilimenti, maar gelukkig hebben we een tip van een vriend die uit San Benedetto komt op zak: *the place to be* is beachclub Medusa. Het gebouw is geheel wit, met loungebanken op het terras aan de zeezijde, aantrekkelijk personeel en een restaurant – met eigen terras – op de eerste verdieping. In de weekends zijn er ook dj's en liveoptredens. Het ziet er allemaal prachtig uit en de ambiance vraagt om het drinken van een cocktail. Chiquer en trendier dan dit wordt het hier niet. Een badplaats als San Benedetto beleeft zijn hoogtijdagen in augustus, want de stranden worden voornamelijk door Italianen bezocht. Het is nu, buiten het hoogseizoen, redelijk rustig en zelfs een parkeerplaats was aardig snel gevonden.

Wij besluiten het strandleven weer achter ons te laten en nog een laatste avond te genieten van het prachtige Ascoli. Een juiste beslissing, zo blijkt, want als we na het diner nog een kijkje nemen op de Piazza Aringo, vallen we met onze neus in de boter. Hier repeteren vendelzwaaiers en begeleidende muzikanten op trompetten en trommels. De meeste van de jongens zijn in sportkleding gestoken, maar over een paar dagen zullen ze het in middeleeuwse kledij opnemen tegen andere wijken tijdens de 'Gara sbandieratori' op ditzelfde plein. Behendig zwaaien ze de vaandels, gooien ze in de lucht en weten ze weer feilloos op te vangen.

Op dit fraaie plein met de Duomo op de achtergrond is zelfs deze repetitie al een spectaculair gezicht. Even voor middernacht zit het er weer op voor de vertegenwoordigers van de wijk Porta Maggiore. En na een laatste drankje op de Piazza del Popolo geldt hetzelfde voor ons. ♦

TIPS & ADRESSEN

VLIEGEN

De dichtstbijzijnde luchthavens zijn die van Ancona en Pescara. Alitalia vliegt met tussenstop op Ancona. Ryanair heeft in het seizoen rechtstreekse vluchten vanuit Eindhoven en Brussel Charleroi naar Pescara. Vanaf Düsseldorf Weeze en Brussel Charleroi vliegt Ryanair naar Ancona.

SLAPEN

• **Antica Tenuta Le Piane**
Fraai landgoed aan de voet van de Monti Sibillini waar appartementen en een villa te huur zijn.
Villa Piane 21, Amandola.
Tel. +39 0736 847641,
www.anticatenutalepiane.com.

• **Residenza 100 Torri**
Sfeervol, ideaal gelegen viersterrenhotel in het historische centrum van Ascoli Piceno.
Via C. Mazzoni 6, Ascoli Piceno.
Tel. +39 0736 255123,
www.centotorri.com.

ETEN

• **Lorenz Café**
Café-restaurant aan de prachtige Piazza del Popolo in Ascoli Piceno met groot terras. De kwaliteit is in orde, maar de plek is de grootste attractie.
Piazza del Popolo 5, Ascoli Piceno.
Tel. +39 0736 259959,
www.lorenzcafe.it.

• **Villa Cicchi**
Mooi gelegen agriturismo uit de 17de eeuw net buiten Ascoli Piceno, waar behalve overnacht ook uitstekend gegeten kan worden. Voor informatie over openingstijden zie het

Italiaanse deel van de website. Reserveren noodzakelijk.
Via Salaria Superiore, 137, Abbazia di Rosara, Ascoli Piceno.
tel. +39 0736 252272,
www.villacicchi.it.

• **Migliori**
Uitstekende delicatessenzaak-annex-enoteca-annex-restaurant op een fraaie plek. Olive ascolane is een specialiteit.
Piazza Arringo 2, Ascoli Piceno.
Tel. +39 0736 250042.

• **Trattoria dell'Arengo**
Prima eten voor een aantrekkelijke prijs in een zijstraat van Piazza Arringo.
Via Tornasco 5, Ascoli Piceno.
Tel. +39 333 4713333.

• **25 DOC & DOP**
Leuke delicatessenwinkel vlakbij Piazza del Popolo, die zichzelf *degustaria* noemt.
Via A. Panichi 3, Ascoli Piceno.
Tel. +39 0736 313324.

• **Medusa**
Trendy, fraai stabilimento balneare met restaurant. Met 'babyclub' waar de kleintjes overdag vermaakt worden.
Lungomare Trieste 13, conc. 6, San Benedetto del Tronto.
Tel. + 39 0735 783018,
www.bagnimedusa.net.

WINKELN

In Ascoli Piceno bevinden de belangrijkste winkelstraten zich in de buurt van Piazza del Popolo. Bijzondere zaken:

• **Santamaria**
Uitgebreide collectie prachtige schoenen, onder andere van

Ferragamo, Gucci e.d.
Corso Trento e Trieste 59/63.

• **Nadim**
Opvallende tassen en accessoires. Via C. Battisti 13.

• **Rosa Shopping**
Specialist in roze baby-/kinderkleertjes. Via del Trivio 39.

OOK BEZOEKEN
Fermo: net ten noorden van San Benedetto del Tronto,

even het binnenland in, ligt dit prachtige stadje. Ook hier weer een schitterende Piazza del Popolo en op het hoogste punt een Duomo op een plein met prachtig uitzicht over het ommeland en de zee. Voor wie graag in een restaurant met Michelinster wil eten:

• **Emilio**
Via Girardi 1, località Casabianca, Fermo.
Tel. +39 0734 640365,
www.ristoranteemilio.it.